

Tomaz Pavcnik *Uhajanje*

Avtobus je cvileč ustavil v centru mesta in pri zadnjih vratih je izstopil sodnik Borželj. Z aktovko v roki jo je mahal proti sodnji, ne prehitro ne prepočasi, saj je imel do seje senata še več kot dvajset minut časa.

Oblečen je bil v laneno srajico s kratkimi rokavi in v spodnje hlače. Resda je bil že junij in vročina je pritisnila na mesto že takoj ob zori, ampak kljub temu je v boksaricah deloval nekolikanj nespodobno, glede na to, da je bil vrhovni sodnik, pa je ta ocena z vsakim korakom bliže juridični palači še toliko bolj veljala.

Ljudje so se na avtobusu kajpak spotaknili obenj, a to mu ni dalo nič kaj misliti, saj dogajanja okoli sebe ni kaj prida spremljal. Kot po navadi se je usedel k oknu in zamišljeno zrl skozenj. Zbadljive opazke o njegovi opravi so tako zanj pomenile le razgrajene glasove v siceršnjem potniškem vrvežu. Tudi ko je izstopil ter so ljudje na postaji spontano planili v smeh, je bil z mislimi še vedno trdno na svojem vikendu. Razumljivo, saj je bil petek, reka pa že dovolj ogreta za kopanje.

Na vhodu je kot vsak dan pozdravil vratarja, ki se je sicer spogledoval s kolegom, mu smeje vrnil dober dan, a še preden bi mu jezovi krohota lahko popustili, je bil sodnik Borželj že pri dvigalu.

To, da kljub vsem odzivom ni opazil, da je oblečen zgolj v spodnjice, kot rečeno, ni zbuvalo posebnega začudenja; tak je sodnik Borželj pač bil, tih in zamišljen. Precej bolj nenavadno pa je bilo, da je še kar buljil v lučke nad dvigalom, ko ga je pozdravil kolega Ris. Ker sta bila, dalo bi se reči, skoraj prijatelja, mu je sodnik Ris še v drugo voščil dobro jutro, Borželj pa je še kar stal v svojih lakastih čevljih, kot da čaka v vrsti pred blagajno. Če ne bi bil pomanjkljivo oblečen, bi Ris verjetno že šel naprej, češ, pa stoj tam, kip, v takile situaciji pa je posumil, da nekaj ni povsem na mestu. Potrepljal ga je po rami, Borželj pa se je obrnil, se nasmehnil in dejal: "O, živjo!"

nato pa obmolknil, kakor da bi mu v glavi nekaj zmanjkalo, a že v naslednjem hipu ni deloval, kakor da bi mrzlično tuhtal, kaj naj bi to bilo. Še enkrat ga je pozdravil, živjo, živjo, kako si, nato pa je že prispelo dvigalo.

Sodnik Ris je na to tudi čakal, saj ga je, brž ko so se vrata zaprla, pobaral: "Borži, kaj se pa greš, saj si v samih gatah."

V tem trenutku se je Borželju v glavi odvil spomin in res se je zdelo, kot da je nekaj izpustil, podobno kot da bi ne bil prepričan, ali je zaklenil vhodna vrata; nato pa je povесil pogled in se osuplo zazrl v svoja koščena kolena.

"O madonca," skremžil je obraz, kot da bi nevede pogoltnil smrtonosno pilulo in se prijel za glavo, "kako, da nisem opazil; pa saj še nisem toliko star."

Ris se je držal hladno, ni mu hotel vlivati še dodatne zaskrbljenosti, čeravno se mu je zdelo, da obstajajo vsi razlogi zanjo. "Čuj, Borži, ne bomo zdaj komplicirali, tak se je pač zgod'lo, si boš oblekel togo, pa se ne bo nič vid'lo."

"Ja, ja, kaj pa hočem, prav imaš, ampak ..."

Še preden pa je to storil, je v svojem kabinetu pripravil spise za današnje sejo, nato pa se odpravil proti vratom in malo je manjkalo ter bi še v drugo pozabil, da je v samih bokсарicah in sivih nogavicah.

Sodnik Ris na njegovo olajšanje tokrat ni zasedal v istem senatu kot on, tako da je stopil skozi vrata vsaj za odtенок bolj sproščeno.

"Živjo, Borži," so ga pozdravili drugi štirje, ki so bili že na svojih mestih.

"Taka vročina, iz spisov pa kar nekako noče nič izhlapeti, sicer pa bodite lepo pozdravljeni in oprostite zamudici."

"Veš kaj, sej če ne bi bil glih ti taprvi na vrst za poročanje, pte kr mi potpisal," je sodnik Frklj izustil že tradicionalno šalo.

"Torej, Borži, kaj bo dobrega iz tehle tvojih špehov," je rekel sodnik Skipek in mu predal besedo.

"No takole. Tukaj imamo zadevo s področja družinskega prava. Problem se je pojavil, ko je domnevna mati tožila v imenu

svoje domnevne mladoletne hčere, kot – zopet domnevna – zakonita zastopnica. Toženec je ugovarjal, da ta mati sploh ni aktivno legitimirana, saj naj bi ne bila mati, niti roditeljske pravice naj ne bi imela. Sam temelj niti ni bistven, problem je predvsem v tem, da se je pojavilo vprašanje, kakšen je status tega otroka. V tem primeru gre namreč za povsem specifično družinico. Zakonca sta namreč oba priznana znanstvenika s področja genetske tehnologije. V ustvarjalnem zanosu ju je, ju je ... “

“Borži, kaj je s tabo?”

“Mhm, čaki sam mau, eh ... no ... zaneslo ju je in sta se dala klonirati. Vsak sebe. No in na ta način ima naš narod dva nova člana. Ker pa je prozvajalec pudra za dojenčkaste ritke na nek način, saj ni pomembno, nekolikanj zamočil pri odmeri posameznih sestavin in so se pri punčki v hipu pojavili strašanski izpuščaji, tako strašanski, da je bila potrebna hospitalizacija, je domnevna mati v njenem imenu tožila družbo Pudrček d. d.. No, sodišče prve stopnje je po svoji klasični – ostanimo na tirnicah zakonskega avtomatizma – maniri zahtevke zavrnilo. Pritožbeno sodišče pa je, ker je bilo dejansko stanje kljub vsemu dovolj razjasnjeno, sodbo spremenilo ter zahtevku v znatni meri ugodilo. Tožena stranka je vložila revizijo zaradi napačne uporabe materialnega prava. Tako smo še vedno pri vprašanju, ali je ženska mati. Ali pa morda širše, ali ji gre priznati roditeljsko pravico ali ne.”

Borželj je na tem mestu končal in začeli so razpravljati o zadevi. Problem ne bi mogel izbrati boljšega trenutka za razgaljenje, saj so vrhovnim sodnikom ravno v tem času postregli s kavo. Tako so lahko začeli z vso vnemo debatirati o problemih kloniranja in takole mimogrede so obdelovali ne le vprašanje, ali je ženska mati svojemu lastnemu klonu, marveč so odprli še celo kopico sorodnih tem.

“Ona pravzaprav ni mati, saj to je vendar ona sama, ona je kvečjemu stvaritelj, torej glede na vzgajanje, neke vrste umetnica,” je dejal sodnik Skipek.

“Dobro, pusti to, kaj pa praviš na to: zakonca sta se verjetno nekoč zaljubila. Potem sta klonirala sama sebe. Saj tamala dva si bosta po neki logiki tudi medsebojno privlačna. Ali se lahko poročita. Saj nista brat in sestra. Srečna družinica dveh odraslih ter fantka in

punčke, kjer nihče ni z nikomer v sorodu," je razglabljal sodnik Frkelj.

Vročina je medtem pritiskala z vse večjo močjo in edinole Borželj je še sedel zavrt v črno togo. Drugi štirje so ga nemalokrat pogledali, saj je kar močno bodlo v oči dejstvo, kako poredko se je danes oglašal, še posebno, če upoštevamo, da je to vendar njegov spis. Razprava pa se je počasi tudi že preusmerila k bistvu: ali torej ta ženska lahko zastopa punčko, kakor da bi ji bila mati ali pa posvojiteljica.

Borželj jih je sicer poslušal, a vsi ti poskusi zbranosti so bolj malo prispevali k jasnosti situacije. Konkretno trditve je še nekako slišal, jih za silo pretehtal, a že ko je kdo ponudil drugačno stališče, je prejšnje pozabil. Takšno stanje je pripisoval tropskemu vremenu in utrujenosti pred dopusti. Še dodatna zoprniža je bila v tem, da je svoj problem premleval kar med sejo ter tako s svojimi mislimi na trenutke sploh v celoti preglasil razlogovanje kolegov. *Kako bom napisal tole sodnico, mi pa ni čisto jasno. Škoda, da vsega skupaj ne snemam, v tem primeru bi potem lahko na vikendu kar med peko čevapčičev in ob hladnem pivu združil argumentacijo v neko rdečo nit.*

Seja je kar nekako minila in sodnik Borželj bi le stežka določil, kdaj in kako se je to zgodilo. V nekem trenutku se je pač zavedel, da se vsi pozdravljajo in pospravljajo svoje stvari, zato je tudi sam storil podobno in odšel v svoj kabinet.

Hoja po notranjem hodniku je bila zavoljo debelih zidov in vsega starega kamna, ki je bil okoli, pravi užitek. A kaj, ko pa se je Borželj tega zavedel šele, ko je prispel do svojega pregretega prostora. Pozabil je namreč zapreti oknice in vročina, ki se je v tem času nabrala v sobi, je bila tolikšna, da so pričeli kupi papirja poudarjeno širiti svoj vonj.

Po dveh ali treh korakih se mu je omedlevica začela spuščati skozi telo kar v stolpcih, in to tik za očesnima kroglicama. *Navzdol ali pa ravno obratno, saj ne vem ... porkaduš, me obliva ...*

Od vsega hudega je, po vsej verjetnosti nagonsko, priprl polknice ter pričel iskati stropni ventilator v omari, kjer je imel sicer zložene stare uradne liste in telefonski imenik. Tako se je oklenil te misli, kako ga bo vključil in dal krožit zrak, da je povsem pozabil na kavo, ki so jo po končani seji, ne da bi se posebej dogovorili, spili v

prostorih sodnega bifeja. Po dolgem iskanju v spodnjem prekatu, kjer je ležala raznorazna šara, od stare radijske antene do zaprašene aktovke, je s prednjim trupom globoko v omari pozabil kaj išče. Tudi ko je držal v roki ventilator, ga ni prešinilo, da je bil to namen iskanja. Še več, nekje v teh trenutkih se je začudeno vprašal, kaj počne klečeč na tleh, v samih gatah kajpada, in napol v omari. Ni mu kapnilo, da nekaj pač išče. Razočaran nad samim seboj, je zaloputnil omaro ... *kaj niti omara več noče ropotati?* Ker ni slišal nobenega udarca, jo je za vsak slučaj še enkrat odprl ter treščil vrata z vso silo, tako da se je z vrha spod stropa dvignil ves dolgoletni prah. Ampak slišati ni bilo pa še vedno nič. *Jebela, da nisem oglušel ...*

Vtem je nekdo stopil skozi vrata. In ta možakar v bordo togi, za katerega se je Borželju zazdelo, da je bil nekoč njegov kolega, je vprašal, ali je kaj narobe. Ali je razbral z ustnic ali pa ga je slišal, tega ne vem, v vsakem primeru pa je Borželj odgovoril, da ~~ne~~ in čemu. Možak v bordo togi je umikajoč dejal: "Slišal sem ropot, pa sem si rekel, da se ni slučajno kaj na Boržija podrlo," in že ga ni bilo več. Ali je izginil hitro, ali pa je obotavljajoč se še malo oblonel na vratih, tega, menim, Borželj ni dojel.

Čutil je, da je nekaj hudo narobe, in stanju primerno ga je pograbil tudi strah. A že ko je pricapljal do mize, da bi sedel, se je strah dokaj urno prelinil v smeh. Na mizi je imel namreč ženino fotografijo, in ker je misel, da je v službi, nekako izrinil iz svojega aktivnega pomnilnika, je imel občutek, da se žena smeji, in nasmehnil se ji je še sam. Nič dodatnega si ni umišljal, ne, tragikomično je kvečjemu to, da je nasmeh vrnil šele po sedemnajstih letih.

Iz družinskih radosti ga je premotilo zvonjenje telefona. Tapljal je po mizi, dokler ni dosegel slušalke.

"Hej, žijo, Borži, zakva pa nis pršu na kufe."

"Aja sej res ..."

"..."

"..."

"Dobr, pa drugič."

"..."

"Borži?"

"Ja"

svoje sobe, iz katere je vlekel veter in v kateri se je vrtil ventilator. Zunaj je bila poletna nevihta, vonj po razgretem asfaltu se je dvigoval in potegnilo ga je skozi okno, Borželj pa je kar capljal in se oklepal misli o vzdrževalcu. *Drugi hodnik, drugo nadstropje, vmesni prekat, zraven civilne pisarne, ne, ne, tam je knjižnica? Kaj že, peš ...* nekaj vrat je silovito tresnilo in na dvorišču je klatilo češnje. Borželjevo perilo je bilo belo in dobro je bilo videti, kako se večja moker madež *vzdrževalca, poklicat ženo, vzd...ca, telefon, klicat ženo, pisat sodbo.* Med pohodniško vnemo se mu je ob šestem krogu odvezala vezalka, in ko je vstopal skozi vmesni prekat, je izgubil čevelj. Dogodka ni sprejel kot takega, temveč se je vlekel naprej. *Kaj že iščem? Čakaj, kaj že? Vem, torej sem. Lahko vrnem.* Ko se je Borželj že tretji krog po ugotovitvi vračal, je z boso nogo stopil na risalni žebliček. Občutil ni nobene bolečine, le malce bolj se mu je stemnilo, tako da je še komaj videl predse. Nevihta je že davno ponehala. *Jaz sem, ti si, on je, mi smo, vi ste, oni so.* Vodja kazenskega oddelka višjega sodišča je ravno stopil na hodnik, ko se je pridrsal mimo njega po kolenih. "Sodnik Borželj, gos ..."

Borželj pa ni več slišal. Njegova glava je bila kot akvarij, poln vode. Nekaj misli se je še držalo v tanki plasti zraka, tik pod lobanjskim svodom. *Jaz, oni, sem, veder, vi ste, on si.* Vodja kazenskega oddelka je prebledel, prijel ga je za ramo, a od njega je silno smrdelo po urinu, krvi in blatu. Iz ust je puščal slino. *E ... a ... o ... u ... a ... e ... i ... o ... u.* Tudi roke so omahle, stene so izginjale, zvok se je za hip še pojavil "Pokličite," list koledarja, brez pomena, plenice — asociacija, brez pomena, čutil je, kako ga tresejo, a ni vedel, kaj to pomeni, bilo ja pač nekaj ... že davno je vse ušlo v drugo agregatno stanje.

"Borželjevi, prosim," se je oglasil zadihani ženski glas.

"W, živjo, Ris tukaj ..."

"Lep pozdrav. Prosim?"